OIKEUSMINISTERIÖ

MUISTIO

Lainvalmisteluosasto

LsN Maarit Leppänen

20.9.2016

Hallituksen esitys HE 87/2016 vp eduskunnalle laiksi yhdistetyn patenttituomioistuimen paikallisjaostosta Suomessa

Eduskunnan lakivaliokunnalle

1. Esityksen sisältö

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki yhdistetyn patenttituomioistuimen paikallisjaostosta Suomessa. Laki mahdollistaisi yhdistetyn patenttituomioistuimen paikallisjaoston perustamisen Suomeen. Paikallisjaosto sijaitsisi Helsingissä ja toimisi samoissa tiloissa kuin markkinaoikeus. Paikallisjaostossa käytettävät oikeudenkäyntikielet olisivat suomi, ruotsi ja englanti.

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella erikseen säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehty sopimus, tai, jos tämä ei ole mahdollista, niin pian kuin mahdollista sen jälkeen.

2. Esityksen taustasta ja tarpeellisuudesta

Suomi on ratifioinut yhdistetystä patenttituomioistuimesta tehdyn sopimuksen tammikuussa 2016. Yhdistetty patenttituomioistuin on kansainvälinen tuomioistuin, joka tulee siirtymäajan jälkeen ainoana toimivaltaisena tuomioistuimena käsittelemään niin sanottuja eurooppapatentteja koskevia riita-asioita. Suomessa näitä riitoja käsittelee tällä hetkellä markkinaoikeus.

Yhdistetyn patenttituomioistuimen ensimmäinen oikeusaste on hajautettu. Se muodostuu keskusjaostosta sekä eri sopimusjäsenvaltioissa sijaitsevista paikallis- ja aluejaostoista. Paikallis- ja aluejaostoja perustetaan sopimusjäsenvaltioihin niiden pyynnöstä.

Patenttituomioistuinsopimusta neuvoteltaessa on koko ajan ollut tarkoitus, että Suomeen perustettaisiin paikallisjaosto. Tämä todetaan muun muassa sopimuksen hyväksymistä koskevan hallituksen esityksen (HE 45/2015 vp) perusteluissa. Sanotussa hallituksen esityksessä todetaan myös, että hallitus antaa sopimuksen tultua hyväksytyksi eri esityksen paikallisjaostosta.

Tämä esitys täydentää siten aiempaa itse sopimuksen hyväksymistä koskevaa hallituksen esitystä. Esityksessä ehdotetaan, että Suomessa olisi yhdistetyn patenttituomioistuimen paikallisjaosto, joka sijaitsisi Helsingissä ja toimisi samoissa tiloissa kuin markkinaoikeus. Esityksessä ehdotetaan myös, että paikallisjaostossa käytettävät oikeudenkäyntikielet olisivat suomi, ruotsi ja englanti.

Käytännössä paikallisjaoston perustaminen Suomeen mahdollistaisi eurooppapatenttia koskevan riidan käsittelemisen Suomessa. Jos jaostoa ei perusteta, eurooppapatenttia koskevan riita-asian saattaminen yhdistetyn patenttituomioistuimen ratkaistavaksi tarkoittaisi, että asia aina käsiteltäisiin toisessa sopimusjäsenvaltiossa sijaitsevassa jaostossa tai keskusjaostossa. Paikallisjaoston perustaminen on myös edellytys sille, että suomi ja ruotsi säilyisivät oikeudenkäyntikielinä eurooppapatenttia koskevassa riita-asiassa.

3. Esityksen kustannusvaikutukset valtiontaloudelle

Paikallisjaoston perustaminen lisäisi ensimmäisenä toimintavuonna valtion menoja oikeusministeriön hallinnonalalla noin 200 000 eurolla. Jos otetaan huomioon Suomen tuomioistuimelle maksettavaksi tulevan rahoitusosuuden määrä, lisäisi tuomioistuin ensimmäisenä toimintavuotenaan valtion menoja noin 400 000 eurolla. Paikallisjaoston perustamisesta aiheutuvat hallintomenot katettaisiin oikeusministeriön hallinnonalan määrärahakehyksestä.